

HEY JUDE - The Beatles
2 LOVE IS BLUE - Paul Mauriat
3 HONEY - Bobby Goldsboro
4 THIS GUY'S IN LOVE WITH YOU - Herb Alpert
5 HELLO GOODBYE - The Beatles
6 THOSE WERE THE DAYS - Mary Hopkins
7 MACARTHUR PARK - Richard Harris
8 LADY MADONNA - The Beatles
9 YOU KEEP ME HANGIN' ON - Vanilla Fudge
10 THE GOOD, THE BAD & THE UGLY - Hugo Montenegro

1968 intervence do cssr

USA 6. 6. 1968

Robert Kennedy zavražděn +

Robert F. Kennedy, od r. 1964 senátor za New York, byl v průběhu předvolební kampaně (kandidoval za demokraty na funkci prezidenta) zavražděn v Los Angeles Jordánцем Sirhánem Bišarou Sirhánem.

Vietnam 30. 1. 1968

Ofenzíva Tet

Vietkong a severovietnamské jednotky zahájily ofenzívu Tet, která byla počátkem vojenské porážky Spojených států ve Vietnamu. ->

Československo 20./21. 8. 1968

Konec pražského jara

Vojenská intervence pěti států Varšavského paktu (Sovětský svaz, NDR, Polsko, Maďarsko a Bulharsko) ukončila krátkou éru "socialismu s lidskou tváří" ("pražské jaro"). ->

1968

3.-5. ledna

Plenární zasedání ÚV KSČ rozhodlo o rozdělení nejvyšších funkcí; většina členů pléna stála proti Novotnému. Po řadě návrhů na funkci prvního tajemníka (J. Smrkovský, O. Šik, B. Laštovička, J. Lenárt) přednesl O. Černík návrh na obsazení funkce **A. Dubčekem**, který byl akceptován. Skončila zhruba desetiletá éra A. Novotného. **Začalo**

"Pražské jaro" – krátké období rozkvětu československého demokratického socialismu.

1.-3. února

Na VII. sjezdu JZD bylo rozhodnuto o vytvoření zájmové **organizace rolníků**; její přípravu a zrod provázelo množství problémů.

26. února

Útěk generála **J. Šejny** do Itálie (a odtud za pomoci CIA odchod do USA); sdělovací prostředky přispěly k tomu, že se z útěku protekční osoby A. Novotného vyvinula aféra "semínkového" generála (obviněn z rozkrádání státního majetku – jetelových semínek).

21. března

Byl ustaven přípravný výbor Československého Junáka.

Vznikl prozatímní výbor katolického duchovenstva v čele s biskupem a apoštolským administrátorem pražské arcidiecéze F. Tomáškem.

22. března

Abdikace prezidenta **A. Novotného**; těsně předtím (20. března) podepsal milost spisovateli J. Benešovi, odsouzenému v létě 1967 k pěti letům vězení (šlo o posledního vězněného českého spisovatele před rokem 1968).

22.-23. března

Celostátní aktiv zástupců všech vysokoškolských center konaný v Brně se vyslovil pro vytvoření **samostatné organizace vysokoškoláků** (mimo rámec ČSM).

23. března

Bývalí funkcionáři **sociální demokracie** ustavili **akční skupinu** pro obnovu strany, která se rozšířila v ústřední přípravný výbor.

Československá strana socialistická provedla změnu ve svém vedení; A. Neumana vystřídal B. Kučera. Socialisté měli v červenci 18 400 členů.

23.-24. března

V **Drážďanech** se konalo setkání vedoucích představitelů Bulharska,

Maďarska, NDR, Polska a SSSR s československou delegací (Dubček, Lenárt, Černík, Kolder, Bilak), na níž zazněla ostrá kritika poměrů v Československu ("plíživá kontrarevoluce").

24. března

V ČKD Praha se zrodil **Svaz pracujících mládeže Československa**, který hodlal prosazovat stejná práva jako odbory (pomoc mladým v ekonomických otázkách, bytových apod.).

25. března

Svolán **aktiv zemědělců** na okrese Jičín, který přijal výzvu k založení celostátní zájmové organizace (tzv. **jičínská výzva**). Teprve 10. července t. r. došlo v Nitře k založení Českého a Slovenského svazu družstevních rolníků (nepodařilo se však ustavit celostátní orgán).

29. března

Funkcionáři jednotné **tělovýchovné organizace** provedli přestavbu na principu národním a odvětvovém.

Při Svazu spisovatelů vznikl **Klub nezávislých spisovatelů**, sdružující nekomunistické členy z Čech i Slovenska (do svého čela zvolil V. Havla, P. Koptu a A. Klimenta).

30. března

Národní shromáždění zvolilo na návrh A. Dubčka **prezidentem** republiky **L. SVOBODU [1968–1975]**; svůj program navázání kontinuity s předcházejícími prezidenty vyjádřil symbolicky tím, že po volbě položil věnce na hrob K. Gottwalda a A. Zápotockého, ale i T. G. Masaryka a E. Beneše. V tajném hlasování získal 282 hlasů, 6 poslanců se zdrželo hlasování 1 hlas byl neplatný.

31. března

Skupina politických vězňů, odsouzených podle zákona 231/1948 Sb., v čele s K. Nigrinem, ustavila ústřední výbor **Klubu 231**; během tří měsíců fungovaly jeho výbory ve všech krajích a ve většině okresů českých zemí, ústředí registrovalo na 80 tisíc zájemců o členství.

Ústřední výbor Československé strany lidové zvolil novým předsedou A. Pospíšila (vystřídal J. Plojhara); lidová strana měla v červenci t. r. 46 028 členů.

31. března–5. dubna

V Praze se sešlo **III. všekřesťanské mírové shromáždění** za účasti 500 představitelů katolické, protestantské a pravoslavné církve z 55 zemí světa; jednalo se o světové sympozium těch, kdo se rozhodli vést dialog s "pokrokovými marxisty".

1.–5. dubna

Na Pražském hradě pokračovalo **zasedání ÚV KSČ** (započalo 28. března); projednalo řadu kádrových otázek, přičemž vedle volby nového předsednictva (mj. bez Novotného a Hendrycha) počítalo se sestavením nové vlády a s rehabilitací občanů. Poslední den jednání byl jednomyslně přijat tzv. **Akční program KSČ** (zveřejněn 10. dubna), který měl navodit "**socialismus s lidskou tváří**". Návrh programu byl hotov už koncem února a setkal se s příznivým ohlasem u veřejnosti. Obsahoval změny, které v příštích dvou letech chtěla komunistická strana (stále jako ústavou "uzákoněná" vedoucí politická síla) uskutečnit v oblasti politické (zejména v oblasti občanských práv a politického systému), ekonomické (ekonomická reforma v rámci socialismu), kulturní a zahraniční politice. Určujícím znakem změn měla být takzvaná **demokratizace**.

5. dubna

Na setkání 144 účastníků (hlavně z řad inteligence) byl založen **Klub angažovaných nestraníků** (KAN); v krátké době měl KAN 40–50 tisíc zájemců o členství. Téhož dne mu byla povolena ministerstvem vnitra prozatímní činnost, 5. září t. r. však nebyly schváleny stanovy a činnost úředně ukončena.

Byla schválena komise pro dokončení stranické rehabilitace, tzv. **Pillerova komise**; měla k dispozici početný tým kompetentních odborníků, který připravil 40 dílčích odborných studií. Závěrečná zpráva komise byla několikrát přepracována, v důsledku událostí po srpnu 1968 se nikdy zevrubně neprojednávala.

8. dubna

Jmenována **nová vláda** v čele s **O. Černíkem**; zůstalo v ní devět bývalých členů, devatenáct bylo nových. Vláda se stávala samostatným a iniciativním mocenskopolitickým faktorem.

18. dubna

Z funkce předsedy Národního shromáždění odstoupil B. Laštovička a byl nahrazen J. Smrkovským.

23.-26. dubna

U příležitosti návštěvy bulharské státní a stranické delegace byla v Praze podepsána **Smlouva** o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci **mezi ČSSR a Bulharskem**.

3. května

V Národním shromáždění bylo schváleno **programové prohlášení** vlády; za jeden z hlavních úkolů považovala vláda přípravu **federace**. To již vyjádřila ve svých usneseních z 12. a 24. dubna.

4. května

V Moskvě probíhala **československo-sovětská jednání** na nejvyšší úrovni; československá delegace (Dubček, Černík, Smrkovský a Bilak) vyslechla od Brežněva, Kosygina a Podgorného velmi ostrou kritiku politických poměrů v ČSSR. Ti požadovali rázná opatření proti antisocialistickým a pravicovým silám, které se podle jejich mínění výrazně aktivizují.

Přes dva tisíce bývalých funkcionářů **Sokola** zvolilo **přípravný výbor**, který řídil obnovu této tělovýchovné organizace.

7.-8. května

Předsednictvo a sekretariát ÚV KSČ se po dramatické diskusi shodly na závěru, že **situace v zemi je vážná** až kritická, vytváří ji aktivita pravicových, protisocialistických sil. Účastníci jednání se rozhodli pro kontrolu sdělovacích prostředků a pro konsolidaci poměrů v mocenských, zejména ozbrojených složkách.

12.-13. května

Komunistické vedení seznámilo na celostátní poradě se změněným hodnocením vnitropolitické situace a s bojem proti pravicovým silám okresní a krajské tajemníky; v hodnocení aktuální situace se objevily značné rozdíly: Dubčekovo hodnocení bylo mírnější, Bilak naopak viděl situaci jako hroživou.

14. května

Byla ustavena organizace **Dílo koncilové obrody** v čele s pražským apoštolským administrátorem F. Tomáškem.

15. května

Usnesením vlády zřízeny speciální orgány pro **nové státoprávní**

uspořádání - tj. výbor pod vedením předsedy vlády O. Černíka a vládní komise pro řešení odborných otázek **federace** v čele s místopředsedou vlády G. Husákem. Tato komise odmítla 4. června požadavek na trojdílné uspořádání federace; s tím vystoupily oba moravské kraje ve společné tzv. **moravské deklaraci**.

16. května

V Praze proběhl za mimořádného zájmu veřejnosti vysokoškolský **majáles**, který odrážel stupňující radikalizaci veřejného mínění.

23. května

Konalo se první jednání zástupců ÚV KSČ a přípravného výboru sociální demokracie; komunistické vedení **obnovu sociální demokracie odmítlo**, označilo ji za protikomunistickou akci; v červenci již existovalo na 150 odboček sociálně demokratické strany s 1500 členy.

29. května-1. června

Zasedání ÚV KSČ jednalo o **současné politické situaci** v zemi; střetly se zde dvě rozdílné politické linie - Dubčekova a Bilakova. Přijatá rezoluce obsahovala zásady Dubčekova referátu a byla namířena proti extrémům "zprava i zleva" a jako pozitivní směr označila plnění Akčního programu KSČ. Plénium rozhodlo svolat na 9. září t. r. mimořádný XIV. sjezd KSČ.

6. června

Vláda vydala prozatímní rámcové zásady pro zřizování a volbu **rad pracujících**; pro jejich ustavování se vyslovila celostátní odborová porada a 90 % jejích delegátů. K zastavení zřizování rad pracujících vydala vláda pokyn 24. října 1968.

14. června

V Budapešti podepsána **Smlouva** o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci **mezi ČSSR a Maďarskem**.

19. června

V Praze-Ruzyni (v jednom z hangárů) se konal **sraz Lidových milicí**; na masovém shromáždění asi 10 tisíc příslušníků Lidových milicí zazněly kritické hlasy proti komunistickému vedení, vytýkaly mu slabost v postupu proti pravici a žádaly mocenskoadministrativní zákroky. Celá akce vyvolala v zemi vlnu rozhořčení, která přerostla v podpisovou akci za zrušení milicí.

21.-30. června

Na československém území proběhlo **vojenské cvičení** států **Varšavské smlouvy** s názvem "Šumava"; oddalovaný odchod vojsk (sovětské jednotky odešly až 3. srpna) zvyšoval napětí v zemi a posiloval zejména protisovětské nálady.

25.-26. června

Parlament schválil **rehabilitační zákon** a novelu **tiskového zákona**.

27. června

Literární listy, Práce, Zemědělské noviny a Mladá fronta uveřejnily výzvu *Dva tisíce slov, které patří dělníkům, zemědělcům, úředníkům, vědcům, umělcům, všem*, kterou vypracoval spisovatel L. Vaculík. Provolání vedle kritického pohledu na minulost vyznívalo jako výzva k nápravě; rozbouřilo a zdramatizovalo politický život v zemi. Odpůrci reformy hodnotili 2000 slov jako výzvu ke kontrarevoluci.

4. července

Vedení KSČ bylo **pozváno** na jednání s "bratrskými stranami" do Varšavy o vnitřních poměrech v ČSSR; předsednictvo ÚV KSČ v předtuše hrozeb ultimativních požadavků ze strany "spojenců" posléze (po jednání 8. a 12. července) rozhodlo navrhnout místo společné schůzky **dvoustranná jednání**.

10. července

Poslanci Národního shromáždění zvolili 150 poslanců **České národní rady** jako nejvyššího zákonodárného orgánu českých zemí; předsedou byl zvolen Č. Císař. Šlo o první krok k odstranění asymetrického modelu státní struktury.

11.-12. července

Vláda svolala celostátní poradu funkcionářů **národních výborů**; její účastníci potvrdili národní výbory jako stabilizační faktor společnosti.

14.-15. července

Představitelé Bulharska, Maďarska, NDR, Polska a SSSR na **schůzce ve Varšavě** schválili Brežněvův koncept **otevřeného dopisu** adresovaného KSČ; podle názoru "pětky" se v Československu organizačně stmelila kontrarevoluce. Obsah dopisu byl směsicí velmi vážného varování se

znatelnými prvky hrozby (**Brežněvova doktrína** s právem zasahovat do vnitřních záležitostí socialistických zemí).

17. července

Předsednictvo ÚV KSČ schválilo **odpověď na varšavský dopis**; střízlivým a uvážlivým tónem vyvracelo neopodstatněná obvinění a neoprávněnou kritiku, odmítlo tezi o internacionální pomoci "pětky" bránit socialismus v jiné zemi. 19. července odpověď schválil ÚV KSČ. Po zveřejnění varšavského dopisu i odpovědi na něj vypukla lavina souhlasných rezolucí, telegramů a dopisů veřejnosti. To vedlo ke sjednocení občanů, k posílení důvěry k vedení KSČ (78 % občanů) a práva na vlastní, československou cestu.

29. července-1. srpna

V **Čierné nad Tisou** (v železničním vagoně) se setkali členové **vedení KSČ a KSSS**; schůzce předcházelo tzv. *Poselství československým účastníkům*, jehož autorem byl spisovatel P. Kohout. Hned po zveřejnění začalo živelné podpisování Poselství (přes 1 milion podpisů za tři dny). Jednání bylo značně dramatické, vedení KSČ zde vystupovalo nejednotně (tři jeho členové - Kolder, Bilak a Švestka se značně ztotožňovali se sovětskými argumenty). Sovětská strana vystupňovala tlak na československou reformu; žádné dohody nebyly podepsány, avšak sovětská delegace odjížděla s představou "závazků" vedení KSČ "bojovat proti antisocialistickým silám". V průběhu jednání vznikla v zemi živelná masová akce nazvaná **Fond republiky**; začala formou dobrovolných pracovních směn a rozšířila se mezi občany v podobě peněžních darů a zlata na tzv. **zlatý poklad republiky** (do 21. srpna dosáhly dary výše 190,5 milionu Kčs a 60 kg zlata).

30. července

Moskevská *Pravda* otiskla dopis 99 zaměstnanců pražské Pragovky s výzvou k mocenskému zásahu ze strany SSSR.

3. srpna

V Bratislavě proběhla **schůzka "pětky"** s vedoucími představiteli KSČ; přijaté prohlášení naznačovalo, že "bratrské strany nikomu nedovolí vrazit klín mezi socialistické státy" a že problémy vyřeší "vzájemnou pomocí a podporou".

9.-11. srpna

V Praze pobýval prezident Jugoslávie J. Broz-Tito. Jeho návštěva přispěla k převažujícímu optimismu a nadějím, že nebezpečí zásahu

"pětky" nehrozí.

15.-17. srpna

U příležitosti státní návštěvy rumunského prezidenta N. Ceausesca byla v Praze podepsána **Smlouva** o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci **mezi ČSSR a Rumunskem**.

17. srpna

Na žádost maďarského vůdce J. Kádára došlo v Komárně k jeho setkání s A. Dubčekem; Kádár tlumočil **značnou nespokojenost Moskvy** s vývojem v Československu a poukazoval na možné vážné důsledky z toho plynoucí (vojenskou intervenci).

20. srpna

V Praze započalo ve 14 hodin zasedání předsednictva ÚV KSČ; v jeho průběhu přišla ve 23.30 hodin první zpráva o **obsazování republiky vojsky** "socialistické pětky" (SSSR, NDR, Polsko, Maďarsko a Bulharsko). Za dramatické situace došlo ke schválení rozkazu ministra obrany M. Dzúra, aby armáda nekladla odpor (totéž se vztahovalo na Bezpečnost a Lidové milice) a bylo vydáno *Provolání ke všemu československému lidu*, v němž se uvádělo, že vojska obsazují ČSSR proti vůli ústavních orgánů a bez jejich vědomí. Vpádu do Československa se zúčastnilo 27 bojových divizí (12 tankových, 13 motostřeleckých, 2 výsadkové) a 1 letecká armáda. Skupiny A (sovětské a polské jednotky) zahájily nástup z prostoru Legnice - Krakov (Polsko), B (jednotky SSSR a NDR) z Görlitz, Zittau, Drážďan a Kliegenthalu (NDR) a C (sovětské, maďarské a bulharské jednotky) z oblasti Györu (Maďarsko). Intervenčním jednotkám v počtu 750 tisíc vojáků s 800 letadly, 6300 tanky a 2000 děly a raketami velel generál J. G. Pavlovskij.

21. srpna

Vojenským vpádem tzv. okupační pětky v čele se Sovětským svazem byla obsazena většina důležitých měst v ČSSR. K mimořádné schůzi se sešla **vláda** a vyjádřila svůj **protest** vládám pěti států, které uskutečnily **okupaci**. O ČSSR se začalo jednat v **Radě bezpečnosti OSN**. V celé zemi rostl **živelný lidový odpor** k okupaci. Invaze vojsk Varšavské smlouvy si k 3. září 1968 vyžádala 72 mrtvých, 266 těžce a 436 lehce raněných československých občanů.

Po selhání pokusu o ustavení prosovětské tzv. **dělnicko-rolnické vlády**, který ztroskotал mj. díky spontánnímu nenásilnému odporu obyvatelstva, byli proreformní političtí představitelé KSČ v čele s A. Dubčekem

odvlečení do SSSR.

22. srpna

V továrně pražské ČKD ve Vysočanech zasedal **XIV. mimořádný sjezd KSČ**; z 1543 řádně zvolených delegátů se dostavilo 1219 delegátů. Sjezd zvolil nový ústřední výbor (v čele s internovaným A. Dubčekem) a významně se podílel na řízení občanského odporu proti okupaci. Sjezdu se na zákrok G. Husáka neúčastnili (až na výjimky) slovenští delegáti.

23.-26. srpna

Na žádost prezidenta L. Svobody probíhalo v Moskvě složité **jednání československé a sovětské politické reprezentace**; druhý den (24. srpna) se rozhovorů zúčastnili i internovaní českoslovenští politici (věznění od ranních hodin 21. srpna) v čele s A. Dubčekem. Jednání skončila (pod psychickým nátlakem) podpisem tzv. **moskevského protokolu**, jenž obsahoval závazné úkoly pro vedení KSČ (splnění požadavků z Čierné, zákaz "protisocialistických organizací" a sociální demokracie, upevnění orgánů Bezpečnosti a armády, stranickou kontrolu tisku a konkrétní kádrové změny) a příslib etapovitého odchodu intervenčních vojsk. Podpis jako jediný z 26 českých a slovenských politiků odmítl připojit F. Kriegel.

24. srpna

Vyvrcholením lidového odporu proti vojenské intervenci (nápisy na ulicích a zdech, různá prohlášení, letáky, schůze, rezoluce apod.) byla jednohodinová **generální stávka**.

Na zasedání **Rady bezpečnosti OSN** se dostavil ministr zahraničí J. Hájek, který ve svém vystoupení odsoudil vojenskou okupaci Československa. V dalších dnech se však postoj československé delegace změnil a 27. srpna požádala československá mise o stažení tzv. československé otázky z jednání Rady.

31. srpna

Na zasedání ÚV KSČ (doplněném o členy zvolenými "vysočanským" sjezdem) byl přijat moskevský protokol jako jediné východisko z dané situace. Politickou iniciativu měly v rukou reformní síly v čele s A. Dubčekem, které se domnívaly, že existuje **reálné východisko z tragické situace** (možnost normalizovat situaci v zemi a dosáhnout odchodu cizích vojsk).

6. září

Pod tlakem sovětských míst byl F. Kriegel zbaven funkce předsedy ÚV Národní fronty; jeho nástupcem se stal E. Erban.

13. září

Přijat zákon umožňující existenci a činnost jen těm politickým stranám a organizacím, které jsou sdruženy v Národní frontě. Současně byl přijat zákon o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku; národní výbory se jím zmocňovaly zakázat nebo rozpustit veřejné shromáždění, jež by mohlo "narušit důležité politické zájmy státu nebo by bylo zaměřeno proti socialistickému řádu". Zákony znamenaly **hluboký zásah do ústavních a občanských práv**.

16.-17. září

V Mukačevu proběhlo **jednání vojenských delegací** československé a sovětské armády; československá strana zde vyjádřila předpoklad, že "spojenecká vojska" se stáhnou z ČSSR ve třech etapách (do 15. října t. r. odejde 90 % všech vojsk, v jarních měsících 1969 se pak odsune polovina z oněch 10 %, a zbytek bude stažen do jednoho roku). Sovětská delegace návrh odmítla a požadovala vymezení ubytovacích prostorů a letišť pro svá vojska. "Kreml" v rozporu s moskevským protokolem dával najevo svou nespokojenost s normalizací v Československu.

3.-4. října

Na základě sovětské žádosti se konalo v Moskvě **jednání** o plnění tzv. **moskevského protokolu**; v československé delegaci byli A. Dubček, O. Černík a G. Husák. Dubčekův výklad o plnění protokolu byl odmítnut, navíc sovětská strana požadovala uzavření dohody o pobytu sovětských vojsk. Smlouvu dojednaly delegace obou států (vedené Černíkem a Kosyginem 14.-15. října t. r.) a v Praze 16. října ji oba předsedové vlád podepsali.

9. října

V Praze poprvé veřejně vystoupili nejkonzervativnější a nejdogmatictější komunisté s podporou "internacionální pomoci"; podle místa setkání v sále Čechie v Praze-Libni byli nazýváni "**Čechie**". Jejich ideologickou podporu představoval časopis *Zprávy*, vydávaný sovětskou okupační armádou.

18. října

Národní shromáždění (v nepřítomnosti asi pětiny poslanců, kteří se na protest na jednání nedostavili) schválilo **Smlouvu o podmínkách a dočasném pobytu** sovětských vojsk na území ČSSR; z 242 přítomných

poslanců hlasovalo 228 pro schválení smlouvy, čtyři byli proti (F. Kriegel, F. Vodsloň, B. Fuková a G. Sekaninová-Čakrtová), deset se hlasování zdrželo. Podpisem prezidenta republiky byla téhož dne smlouva ratifikována a vstoupila v platnost. Podle smlouvy bylo stanoveno, že na území ČSSR bude umístěno 75 tisíc sovětských vojáků, jimž budou uvolněny ubytovací a skladovací prostory, 4 letiště, tři vojenské nemocnice. Ostatní vojska měla být odsunuta. Smlouva tak právně kodifikovala stav, který nastal vojenskou intervencí z 21. srpna 1968.

27. října

Národní shromáždění schválilo **ústavní zákon o československé federaci** č. 143/1968 Sb., kterým byla nahrazena značná část Ústavy ČSSR z roku 1960; zákon přeměnil unitární stát ČSSR s platností od 1. ledna 1969 ve **federativní stát** dvou rovnoprávných národů – Čechů a Slováků. Zákon se skládal z preambule (úvodní části) a 8 hlav rozdělených do 151 článků.

30. října

Na **bratislavském Hradě** byl slavnostně **podepsán zákon o československé federaci** prezidentem L. Svobodou, předsedou Národního shromáždění J. Smrkovským a předsedou vlády O. Černíkem.

6.-7. listopadu

V Praze, Brně, Českých Budějovicích a některých dalších městech došlo k **protisovětským demonstracím** (zejména mládeže), včetně vyhlášení jednodenní stávky a hladovky. Proti demonstrantům zasáhly jednotky Bezpečnosti, armády a Lidových milicí.

14.-17. listopadu

V Praze proběhlo **zasedání ÚV KSČ**, na němž slavili úspěch promoskevští představitelé, kteří prosadili přijetí rezoluce upravené L. Brežněvem. Záměr zastánců reformy se zredukoval na oblast hospodářství. Na přechodnou dobu bylo vytvořeno byro ÚV KSČ pro řízení stranické práce v českých zemích (předsedou se stal L. Štrougal).

19.-21. listopadu

Vedení Svazu vysokoškolského studentstva Čech a Moravy zorganizovalo **studentskou třídenní stávku** jako nejvýraznější projev nespokojenosti a odporu vůči oficiální politice ústupků od proklamací a před silicím sovětským tlakem. Vysokoškoláci vystoupili s programem "deseti požadavků", jejichž společným jmenovatelem byl návrat k reformní

politice a obrana lidských práv.

prosinec

Stoupenci radikální levice vydali *Zakládající manifest* **Hnutí revoluční mládeže**; základem této skupiny byli studenti Filozofické fakulty Karlovy univerzity v Praze (J. Frolík, E. Čierný, J. Suk, J. Bašta, P. Šustrová), kteří se dostali do kontaktu s P. Uhlem a založili tzv. Historicko-sociologický klub s přihlédnutím k futurologii - HISOF. Vydávali různé publikace a letáky, vyzývali k odporu proti režimu (jejich cílem byla antibyrokratická revoluce a vytvoření samosprávného systému), nakonec přešli do ilegality (skupina užívala také označení Revoluční socialistická strana - Československo). Členové skupiny byli zatčeni v prosinci 1969, soud s nimi byl prvním velkým politickým procesem po srpnové okupaci 1968.

7.-8. prosince

V **Kyjevě** se na pozvání politbyra ÚV KSSS sešli A. Dubček, L. Svoboda, O. Černík, G. Husák a L. Štrougal se sovětským vedením v čele s L. Brežněvem; ten zde zasadil **reformním silám další úder** - vyjádřil nespokojenost s málo energickou realizací linie listopadového zasedání ÚV KSČ a žádal další personální změny (zejména odvolání J. Smrkovského).

21. prosince

Česká národní rada zvolila podle ústavního zákona o československé federaci dalších 50 poslanců, čímž byl jejich počet doplněn na 200.